

2024-01-17

Socialdepartementet
103 33 Stockholm
Sverige

Mikael Dubois
0702493238
mikael.dubois@tco.se

TCO yttrande över En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring – för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet

S2023/02643

TCO har givits möjlighet att inkomma med yttrande på betänkandet *En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring - för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet* (SOU 2023:53) från Arbetsskadeutredningen.

Allmänna kommentarer

En välfungerande arbetsskadeförsäkring som bygger på principen att den som skadas i sitt arbete ska hållas ekonomiskt skadelös är en central fråga för TCO. Många tjänstemän arbetar inom yrkesområden där det i dagens hårdnande samhällsklimat finns en reell risk för att skadas i arbetet, såsom poliser, tulltjänstemän och socialsekreterare. För många tjänstemän kännetecknas också arbetslivet av snabba förändringar och höga krav – inte minst när det gäller arbetets organisation och höga krav på flexibilitet och att ständigt hålla sig uppdaterad när det gäller kompetens och omställning till nya eller ytterligare arbetsuppgifter. Detta ställer höga krav på tjänstemännen, samtidigt som förutsättningarna att hantera de höga kraven inte alltid är på plats vilket ökar risken för stress och stressrelaterade arbetsskador. Att arbetsskadeförsäkringen blir ändamålsenlig i att ge de försäkrade ekonomisk trygghet i ett på olika sätt tuffare och föränderligt arbetsliv är därför en prioriterad fråga för TCO och TCO-förbunden.

Utredningen föreslår en rad förändringar som syftar till att stärka den ekonomiska tryggheten vid arbetsskada och stärka möjligheterna för fler som skadas i sitt arbete att få ersättning från arbetsskadeförsäkringen. TCO bedömer att utredningens förslag sammantaget når detta syfte och **tillstyrker genomgående utredningens förslag** i dess olika delar.

TCO vill särskilt lyfta fram att TCO bedömer att utredningens förslag kommer att bidra till att kvinnor och män ges ett mer likvärdigt skydd vid inkomstförlust på grund av arbetsskada, något som också betonas i utredningens direktiv. Särskilt utredningens förslag om att avskaffa undantaget för vissa psykiska och psykosomatiska skador (39 Kap., 5 §) kommer stärka skyddet inom yrkesområden där det är vanligt med anspänt arbete med höga krav i arbetet i kombination med lågt inflytande över den egna arbetssituationen, som är särskilt förekommande inom kvinnodominerade kontaktyrken inom vård- och omsorg. Hög arbetsbelastning, i kombination med lågt inflytande, leder många gånger till att olika konflikter med chef och kollegor uppstår och att trivseln med arbetet minskar. Det förtar dock inte att sådana situationer kan leda till arbetsskador som rimligen bör omfattas av försäkringen. Även utredningens förslag att ta bort kravet på att inkomstförlusten måste vara minst en fjärdedel av prisbasbeloppet (s. 251) kommer stärka jämställdheten i försäkringen då förslaget innebär att fler med låga inkomster, som i många fall är kvinnor som arbetar deltid eller med visstidsanställning, lättare kan omfattas av försäkringen. I utredningens förslag kring arbetsskaderåd och arbetet med att stärka kunskapen om samband mellan arbetsmiljö och skador lyfts också behovet av särskilt fokus på kvinnors arbetsmiljö fram (s. 760).

TCO vill också inledningsvis lyfta fram betydelsen av utredningens förslag kring ändring av grundkraven för att få en skada prövad som arbetsskada (s. 231). Särskilt förändringen av varaktighetskravet från dagens 12 månader till 6 månader bedömer TCO kommer innebära en mycket mer ändamålsenlig försäkring där de som skadas i sitt arbete också kan få ersättning från arbetsskadeförsäkringen.

Utredningen har även av regeringen i tilläggsdirektiv fått i uppdrag att analysera hur finansieringen av arbetsskadeförsäkringen i större utsträckning kan ta hänsyn till risker i enskilda arbetsmiljöer för att därigenom öka arbetsgivares ekonomiska drivkrafter att ta ansvar för att förebygga arbetsskador och främja arbetstagares återgång i arbete, samt analysera om ändrad finansiering kan leda till selektering bland olika grupper. Utredningen bedömer dock att det för närvarande saknas förutsättningar för att på ett ändamålsenligt sätt föreslå förändringar av finansieringen av arbetsskadeförsäkringen för att öka arbetsgivares drivkrafter att förebygga arbetsskador och främja återgång i arbete (s. 1097). Istället lyfter utredningen fram att det finns åtgärder som kan stärka kopplingen mellan arbetsskadeförsäkringen och det förebyggande arbetsmiljöarbetet inom det nuvarande systemet (ibid).

TCO delar utredningens bedömning att det saknas förutsättningar att i finansieringen av arbetsskadeförsäkringen stärka arbetsgivares drivkrafter att förebygga arbetsskador och främja återgång i arbete. I praktiken innebär sådana drivkrafter införandet av erfarenhetsbaserade premier, men som TCO påpekat till utredningen skulle detta kräva genomgående förändring av dagens arbetsskadeförsäkring och förhållandet till sjukförsäkringen och till hälso- och sjukvården. En internationell utblick visar också att det finns flertalet svårigheter förknippade med erfarenhetsbaserade premier som skulle behöva lösas. Det är också oklart i vilken utsträckning erfarenhetsbaserade premier har avsedd effekt när det gäller att förebygga arbetsskador och främja återgång i arbete.

Särskilda kommentarer

I det följande återfinns TCO:s särskilda kommentarer på de olika delarna av utredningens förslag.

Grundvillkoren

Utredningen föreslår flera ändringar i de grundläggande kraven för rätt till livränta. Varaktighetsprognosen för en försäkrades nedsättning av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete kortas från 1 år till 6 månader och en karenstid på 180 dagar införs som löper från skadetidpunkten (s. 231). Vidare föreslår utredningen en fast prövningstidpunkt som innebär att Försäkringskassan ska pröva om det är en arbetsskada senast dag 550 om den försäkrade menar sig ha en arbetsskada, samma sak om den försäkrade beviljas sjukersättning (s. 242). Utredningen föreslår också att kravet på att inkomstförlusten måste vara minst en fjärdedel av prisbasbeloppet för det år när livränta börjar lämnas slopas (s. 251).

TCO ser positivitet på förslaget att varaktighetskravet ändras på sätt som föreslås, dvs en karenstid om 180 dagar och därefter en prognos om nedsättning av inkomstförmågan om 180 dagar. Detta ger bättre möjligheter att uppfylla grundkravet och därmed en ökad möjlighet att få en sambandsprövning i arbetsskadeärendet. Såsom utredningen också konstaterar så innebär en sänkning av varaktighetskravet från ett år till 180 dagar att prognosen för arbetsförmågans utveckling förenklas och bättre harmoniserar med de prognoser som görs inom sjukförsäkringen (se ss. 238ff).

TCO delar utredningens bedömning att införande av en karenstid kommer att medföra att det kommer bli lättare för de försäkrade och

andra inblandade att avgöra när det är aktuellt att ansöka om livränta och det kommer att bidra till att motverka att man söker för tidigt eller inte alls. Det är också positivt att karenstiden kopplas till skade- eller visandedagen och inte till sjukskrivningens start (s. 235).

Utredningen lyfter fram att Försäkringskassan numera bifogar information om möjlighet att ansöka om ersättning från arbetsskadeförsäkringen vid avslag på sjukpenning, liksom att prövning av arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete inom angivet yrkesområde också gör det lättare att bedöma om den försäkrade kommer lida inkomstförlust vid arbetsbyte (s. 237). TCO vill här understryka att det är viktigt att Försäkringskassan när karenstiden löpt ut informerar den försäkrade om arbetsskadeförsäkringen även i de fall där sjukpenning fortsätter att ges. Detta för att säkerställa att försäkrade som skadats i arbetet inte gör en rättsförlust. Ett sådant uppdrag kan exempelvis förtydligas i regleringsbrev till myndigheten.

Utredningen föreslår att det inte ska vara möjligt att bevilja livränta under de första 180 dagarna, men resonerar kring alternativet att det bara är ansökan som ska begränsas till dag 180. De flesta som råkar ut för en arbetsskada är också sjukskriva en tid innan det går att göra en prognos avseende varaktigheten. Dock kan det såsom utredningen konstaterar på s. 233 finnas fall där en person skadas så allvarligt vid ett olycksfall att det redan mycket tidigt går att konstatera att en varaktig nedsättning av inkomstförmågan föreligger. För det fall den försäkrade omfattas av TFA-försäkring kommer hen inte lida någon rättsförlust.

Däremot kommer den föreslagna karensen att drabba de som råkar ut för mycket allvarliga olycksfall och som arbetar för arbetsgivare utan TFA-försäkring. Det handlar sannolikt om relativt få fall, men det kan också vara så att en del av de arbetsgivare som saknar kollektivavtal/TFA-försäkring även har ett sämre arbetsmiljöarbete och att skaderisken därför är större hos dessa arbetsgivare. TCO har därför till utredningen lyft att det eventuellt bör införas någon form av ventil /undantag från karensen för de situationen där det redan i inledningsskedet av sjukfallet går att bedöma en nedsättning av inkomstförmågan. Detta mot bakgrund av att dessa kommer hamna i ett sämre läge än vad som gäller enligt dagens arbetsskadeförteckning då det i princip går att få livränta från dag 1 skadefallet. Ett sådant undantag/ventil skulle kunna tillämpas på så sätt att prövningen och ansökan sker först dag 180 men att den försäkrade kan få ersättning även under karenstiden. Utredningen lägger inte ett

sådant förslag, men TCO vill här framhålla vikten av att följa upp vilka konsekvenser det föreslagna regelverket kring karens får för olika grupper av försäkrade.

TCO vill också i detta sammanhang lyfta fram att det är viktigt att arbetsgivare tar sin lagstadgade skyldighet att utreda misstänkta arbetsskador och tillbud tillsammans med skyddsombud och den som drabbats, samt anmäler misstänkta arbetsskador till Försäkringskassan. Vid behov bör även företagshälsovården kopplas in för att bistå vid anmälan och utredning.

När det gäller fast prövningstidpunkt senast dag 550 är TCO positiv till utredningens förslag. Det kommer vara till nytta för de försäkrade som inte är så pålästa kring det komplicerade systemet kring arbetsskadeförsäkringen och som inte vet/förstår när man kan ansöka. TCO konstaterar även att utredningen förtydligar att Försäkringskassan ska påbörja utredning om arbetsskada och ge den försäkrade ett beslut även om den försäkrade inte har lämnat in en formell anmälan om arbetsskada, vilket TCO har lyft till utredningen (s. 243).

Fastställande av inkomst efter skada samt utökade möjligheter att fastställa rättvisande livränteunderlag

Utredningen lämnar i betänkandets kapitel 5 och 6 flera förslag kring fastställande av inkomst efter skada och utökade möjligheter att fastställa rättvisande livränteunderlag (ss. 399ff och ss. 465ff). TCO har inget att invända mot utredningens förslag i dessa delar utan tillstyrker förslagen.

TCO anser att det är positivt att det klargörs vilket arbetsmarknadsbegrepp den försäkrades inkomstförmåga ska bedömas i förhållande till, det vill säga vilken typ av arbeten som den försäkrade ska jämföras mot. Bedömningen är att detta leder till mer rättvisa och rättssäkra beslut. Det är också positivt att utredningen väljer det arbetsmarknadsbegrepp som gäller inom sjukpenning och inte sjukersättning. Det är bra att utredningen på ss. 342–343 klargör att det alltså ska vara möjligt inom arbetsskadeförsäkringen att ta hänsyn till faktorer som utbildning, tidigare erfarenhet, ålder och bostadsort mm enligt 41 Kap, 9 § SFB. Bland annat har TCO-förbundet Unionen erfarenhet av att så inte alltid sker vilket får till konsekvens att besluten blir otydliga och att inkomsten efter skadan inte på ett korrekt sätt visar vilken förvärvsförmåga den försäkrade

har trots skadan. I förlängningen kan detta leda till att den försäkrade inte erhåller den ekonomiska kompensation som hen är berättigad till genom att det fastställs en för låg arbetsskadelivränta eller i vissa fall ingen livränta alls.

TCO vill även framhålla att Försäkringskassan för att hitta de normalt förekommande arbeten som den försäkrade kan jämföras mot lämpligen tar avstamp i det kunskapsmaterial som Arbetsförmedlingen förvaltar och som Försäkringskassan använder för att avgränsa inom vilka yrkesområden den försäkrade bedöms ha arbetsförmåga för normalt förekommande arbeten. Det är också välkommet att utredningen på s. 343 klargör att inkomst efter skada inte bör kunna bestämmas med utgångspunkt i anpassade eller skyddade arbeten om arbetet inte faktiskt finns tillgängligt för den försäkrade.

Indexering av livräntan

Utredningen föreslår att arbetsskadelivräntan årligen ska räknas om med förändringen i inkomstindex och att det särskilda talet därmed ska slopas (s. 527).

TCO tillstyrker och välkomnar utredningens förslag att indexera livräntan utifrån inkomstindex. Som utredningen diskuterar är det principiellt riktigt att livräntan syftar till standardsäkring och inte till värdesäkring (s. 547). TCO har även i tidigare remissvar på betänkandet Samlad kunskap – stärkt handläggning (SOU 2017:25) ställt sig positiv till att livräntan indexeras utifrån inkomstindex istället för ett särskilt tal, något utredningen även noterar (s. 545). Samtidigt kan indexering utifrån inkomstindex istället för indexering som tar hänsyn till prisutveckling och inflation, som utredningen noterar (s. 552), innebära att livräntan över tid utvecklas sämre om inflationen är hög och överstiger löneökningarna. Det är dock en acceptabel konsekvens av en indexering utifrån inkomstindex istället för prisindex.

TCO och TCO-förbunden Vision och Unionen har också i kontakter med utredningen lyft fram indexeringens betydelse som orsak till återkrav som drabbat medlemmar (ss. 435ff och ss. 456ff), i kombination med andra faktorer såsom bristande uppföljning från Försäkringskassans sida, svårigheter för den enskilde att rapportera förändringar i inkomst till Försäkringskassan och svårförståeligt regelverk. TCO har också genom kontakter med Försäkringskassan

förstått att det på myndigheten pågår arbete med att förhindra återkrav vid livränta genom utvecklandet av nya administrativa metoder. Detta i kombination med utredningens förslag kommer förhoppningsvis leda till en rimligare och mer rättssäker situation för försäkrade med livränta.

Höjt tak för livränteunderlaget

Utredningen föreslår att taket för livränteunderlaget höjs från dagens 7,5 prisbasbelopp till 7,5 inkomstbasbelopp (s. 559).

TCO välkomnar utredningens förslag, som innebär att taket för livränteunderlaget hamnar i nivå med (eller strax över) taket för sjukpenning, rehabiliteringspenning och föräldrapenning som idag är 10 prisbasbelopp (se s. 567). Utredningen lyfter fram betydelsen av att taket för livränteunderlaget bör följa inkomstutvecklingen för att ersättningens från arbetsskadeförsäkringen över tid inte ska urholkas (s. 567). TCO vill även understryka att en höjning av taket inom arbetsskadeförsäkringen är nödvändig för att slå vakt om inkomstbortfallsprincipen inom den allmänna arbetsskadeförsäkringen och säkerställa försäkringens relevans och legitimitet hos tjänstemännen som oftast har en inkomst som överstiger taket på 7,5 prisbasbelopp. För dessa tjänstemän innebär det låga taket i den allmänna försäkringen att kostnaden för arbetsskador i hög utsträckning faller på kollektivavtalade och kompletterande försäkringar, vilket inte är deras syfte. Därtill omfattas inte alla tjänstemän på arbetsmarknaden av kollektivavtalade försäkringar och en höjning av taket för livränteunderlaget är särskilt viktigt för de grupper av tjänstemän som står utan kompletterande försäkringar, något TCO påtalat i tidigare remissvar på betänkandet *Stärkt handläggning – samlad kunskap* (SOU 2017:25) (s. 574).

TCO vill dock framhålla att indexering av taket för livränta utifrån inkomstindex bör åtföljas av motsvarande förändringar av taken för övriga inkomstrelaterade ersättningar i socialförsäkringssystemet. Det vore högst olyckligt om olika inkomstrelaterade ersättningar i socialförsäkringssystemet har olika indexeringar, vilket på sikt kommer leda till svåröverskådliga och svårförklarliga skillnader i ersättning. TCO anser därför att ett generellt grepp bör tas kring frågan om indexering av olika ersättningar inom de allmänna trygghetssystemen, där utgångspunkten bör vara att inkomstrelaterade ersättningar följer inkomstindex medan bidrag som syftar till värdesäkring följer prisindex.

Arbetsskadeprövningens olika delar

Utredningen föreslår i kapitel 9 att arbetsskadeprövningen utförs i form av en bedömning som består av fyra led (s. 589) och att dessa ska vara definierade i lagtext tillsammans med beviskraven i de olika leden. Vidare föreslår utredningen förtydliganden kring delar som rör befintligt skick och konkurrerande faktorer inom den individuella sambandsprövningen (ss. 638ff, ss. 644ff och ss. 672ff).

TCO tillstyrker utredningens förslag i dessa delar som bedöms öka rättssäkerheten och effektiviteten i arbetsskadeprövningarna och göra besluten mer tydligare och begripliga för de försäkrade. Särskilt välkommet är utredningens resonemang och förtydliganden kring ”befintligt skick” och att kunskapskraven för konkurrerande skadefaktorer ska vara desamma som för den skadliga inverkan i arbetet (ss. 638ff), liksom utredningens resonemang kring extremt sårbara individer och när skador för dessa kan betraktas som arbetsskada (ss. 669f).

Arbetsskadeprövningens behov av kunskapssammanställningar

Utredningen föreslår att ett fristående arbetsskaderåd bildas för sammanställningar av väl utbredda uppfattningar bland professioner med relevanta specialistkunskaper om arbetsmiljöns betydelse för sjukdom (s. 717). Utredningen föreslår också att särskilt fokus ska vara på kvinnors arbetsmiljöer och försämringsstillstånd (s. 760).

TCO tillstyrker utredningens förslag i dessa delar. Det är välkommet att kunskapssammanställningarna kan utgå från kunskap bland professioner med relevanta specialistkunskaper, då det möjliggör att ta hänsyn till kunskap hos fler professioner än hos läkare och forskare. Detta kan också på ett positivt sätt bidra till ökad jämställdhet i försäkringen då det i högre utsträckning saknas vetenskapliga studier på hälsorisker inom kvinnodominerade yrkesområden jämfört med manligt dominerade yrken (s. 745).

TCO vill understryka vikten av att sammanställningarna inte blir normerande: det vill säga leder till att sådana samband som inte finns upptagna i sammanställningarna i praktiken inte kan godkännas som arbetsskada. Det är därför välkommet att utredningen också betonar att kunskapssammanställningarna ska vara vägledande och att arbetsskadeförsäkringen bygger på det generella arbetsskadebegreppet (s. 763). Detta måste tydligt framgå i en framtida lagstiftning.

Vidare välkomnar TCO utredningens resonemang kring kunskapssammanställningarna som komplement till SBU:s vetenskapliga kunskapssammanställningar, samtidigt som SBU bibehåller höga krav på vilka slags vetenskapliga undersökningar som kan ingå i SBU:s sammanställningar. TCO välkomnar också att utredningen särskilt lyfter fram behovet av mer kunskap om arbetsmiljöns betydelse för sjukdom inom kvinnodominerade yrken och yrkesområden och försämringstillstånd, dvs hur faktorer i arbetsmiljön kan försämra befintliga sjukdomar och skador som den försäkrade har (s. 760).

TCO har tillit till att regeringen kan utse relevanta sakkunniga med olika relevant specialistkunskap att ingå i rådet. TCO välkomnar också att utredningen särskilt lyfter fram att arbetsmarknadens parter och AFA får insyn i och kan bidra till rådets arbete (s. 773).

Undantag vid vissa psykiska och psykosomatiska skador

Utredningen föreslår att undantaget för vissa psykiska och psykosomatiska sjukdomar slopas och att det generella arbetsskadebegreppet ska gälla även för dessa oavsett vilken typ av exponering som varit orsak till skada (s. 805).

TCO tillstyrker utredningens förslag och instämmer i de argument utredningen för fram för att avskaffa undantagen och delar bedömningen att ett slopande av undantagen stärker rättssäkerheten i försäkringen.

TCO vill också framhålla att ökad kunskap kring betydelsen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön för människors hälsa, och de föreskrifter kring detta som Arbetsmiljöverket har tagit fram (AFS 2015:4) gör att undantagen framstår som otidsenliga, något också utredningen lyfter fram (s. 817). TCO-förbunden har erfarenhet av att möte medlemmar som i sitt arbete under kortare eller längre tid har haft en ohälsosamt hög arbetsbelastning i kombination med lågt inflytande över den egna arbetssituationen, och som därav blivit sjuka med stressrelaterade diagnoser. Samtidigt är det inte ovanligt att det i sådana fall även uppstår vantrivsel med arbetsuppgifter och konflikter med chefer och kollegor. Trots att vantrivsel och konflikter då har sin grund i en bristande organisatorisk och social arbetsmiljö med en ohälsosam arbetsbelastning innebär undantagen att den skada som bristerna i arbetsmiljön orsakar inte kan godkännas som

arbetsskada, vilket är orimligt givet den kunskap som nu finns om samband mellan arbetsmiljö och stressrelaterad ohälsa.

Till det ska anföras att ohälsosam hög arbetsbelastning och lågt inflytande är vanligt inom kvinnodominerade välfärdsyrken, och TCO-förbunden som organiserar inom sådana yrkesområden har erfarenhet av att undantagen försvårar för deras medlemmar att få sin skada godkänd som arbetsskada och få ersättning. Att slopa undantagen i dessa delar innebär därför också att arbetsskadeförsäkringen blir mer jämställd (se tex s. 871).

Undantaget vid smitta

Utredningen föreslår att undantaget vid smitta avskaffas och att det generella arbetsskadebegreppet ska gälla även för skador som uppkommer till följd av smitta (s. 933).

TCO tillstyrker utredningens förslag, som innebär att dagens regelverk med lista på godkända sjukdomar (smittor) och begränsning av personkretsen avskaffas. Covid-19 pandemin visade att ett regelverk med lista på godkända sjukdomar till följd av smitta i vissa situationer kan vara oflexibelt och kan leda till att arbetsskadeförsäkringen inte fyller sin funktion och ge ekonomisk trygghet vid arbetsskada eller sin funktion att motverka att smittor sprids. Ett generellt arbetsskadebegrepp även vid sjukdomar orsakade av smitta stärker arbetsskadeförsäkringen. Därtill innebär dagens krav på varaktighet i nedsättningen av förmågan att skaffa inkomst genom arbete att lättare infektioner eller skador till följd av smitta inte kan ligga till grund för ersättning från arbetsskadeförsäkringen, vilket annars skulle ha kunnat vara kostnadsdrivande.

TCO ser också mycket positivt på att dagens begränsning av skyddet vid smitta i arbetsskadeförsäkringen till en viss personkrets avskaffas. Exempelvis omfattas inte poliser och socialsekreterare av arbetsskadeförsäkringen vid smitta i arbetet, trots att dessa grupper i sitt arbete kan utsättas för en sådan risk.

Att införa ett generellt arbetsskadebegrepp vis smitta och avskaffa personkretsen föreslogs också i betänkandet Samlad kunskap -stärkt handläggning (SOU 2017:25), något TCO i sitt remissvar tillstyrkte.

Skador utanför ordinarie arbetsplats

Utredningen bedömer att skyddet från arbetsskadeförsäkringen vid arbete utanför den ordinarie arbetsplatsen är väl avvägt enligt gällande rätt (s. 1011).

TCO delar utredningens bedömning, som utgår från två avgöranden i HFD den 24 april 2023. Sammanfattningsvis innebär domarna att för att en skada som uppstår under arbete i hemmet ska omfattas av arbetsskadeförsäkringen måste skadan uppstå under utförande av arbete och skadan får inte ha till övervägande del sin grund i privatlivet. Arbete i hemmet rymmer fler privata risker och HFD bedömer det inte vara rimligt eller lämpligt att arbetsskadeförsäkringen ska täcka risker som till övervägande del har sin grund i privatlivet (s. 1023).

Utredningen för ett resonemang kring svårigheten att avgöra vilka faktorer som ska anses tillhöra det privata och vilka faktorer som tillhör arbetet. Utredningen konstaterar dock att gränsdragningsfrågor kommer att uppstå och att det är svårt att generellt uttala under vilka omständigheter en skada ska kunna anses vara till övervägande del orsakad av privata faktorer. Denna gränsdragning överlämnas således till rättspraxis att hantera (s. 1025 och s. 1048).

TCO välkomnar att utredningen problematiserar gränsdragningen mellan faktorer som kan sägas vara inom den privata sfären och vilka faktorer som kan sägas tillhöra arbetslivet. TCO anser att denna gränsdragning, och hur den utvecklas i rättspraxis, kontinuerligt bör följas upp och utvärderas för att säkerställa ett rimligt försäkringsskydd vid arbete utanför ordinarie arbetsplats. Det är särskilt viktigt att följa så att Försäkringskassans och förvaltningsdomstolarnas bedömning av vad som är ”privata risker” inte blir för restriktiv.

Therese Svanström
Ordförande

Mikael Dubois
Utredare